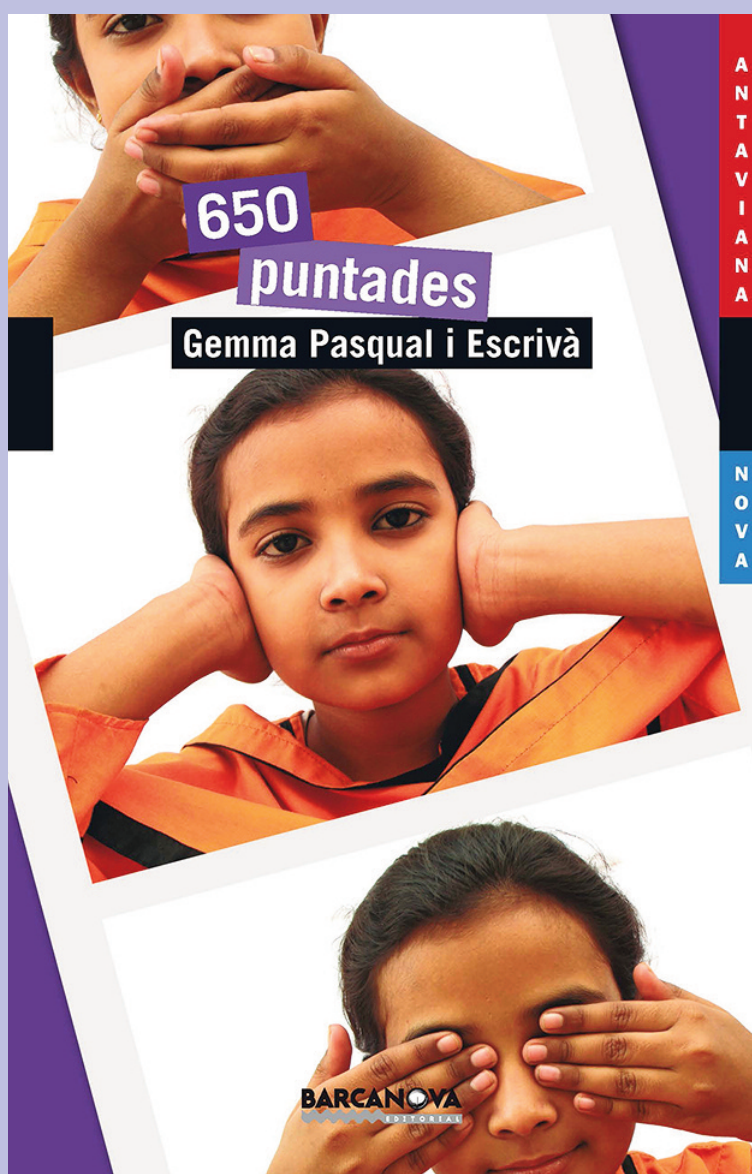

LECTURA ACTIVA

Literatura Juvenil - Antaviana Nova - Sèrie blava

EINES PER TREBALLAR LA LECTURA A LES AULES

Remei Marina

ÍNDEX

L'OBRA I EL SEU ENTORN

Fitxa tècnica	3
Introducció	3
L'autora	4
L'argument	4
Gènere, estil i context literari	5
Temes i subtemes	6
Informació complementària sobre l'autora i la seva obra	6

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

Abans de la lectura	10
Durant la lectura	12
Després de la lectura	27
Avaluació	29

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

Reforç	30
Ampliació	33

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

Opinions i valoracions	35
------------------------------	----

PROPOSTES LÚDIQUES

Activitats	36
------------------	----

INTERDISCIPLINARIETAT

Activitats	37
------------------	----

LITERATURA COMPARADA

Activitats	41
------------------	----

SOLUCIONARI

42

L'OBRA I EL SEU ENTORN

FITXA TÈCNICA

Títol: 650 puntades

Autora: Gemma Pasqual i Escrivà

Fotografia de la coberta: Aman Ahmed Khan / Shutterstock.com

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2014

Col·lecció: «Antaviana Nova», Sèrie blava, 193

Pàgines: 126

A
N
T
A
V
I
A
N
A

N
O
V
A

INTRODUCCIÓ

650 puntades és una novel·la recomanada per als joves lectors a partir de dotze anys.

La Gemma Pasqual ha distribuït la narració en divuit capítols i els ha titulat relacionant-los amb el nombre de puntades necessàries per cosir una pilota. El primer capítol i l'últim situen l'acció en el present, el dia que la protagonista, la Shakira, celebra que fa tres anys que viu a Barcelona amb la seva nova família. Un dels regals que rep desperta els seus records, de manera que la resta de capítols, els setze restants, són un viatge en el temps en el qual el lector l'acompanya al seu país d'origen, el Pakistan. De la mà d'aquesta nena, els alumnes coneixeran una realitat crua que és probable que els hagi estat aliena fins ara i que encara avui pateixen 168 milions d'infants a tot el món: l'explotació infantil.

La novel·la endinsa els joves lectors en una altra cultura, la pakistanesa, però sobretot aconseguix fer-los pensar i sentir, ja que els convida a reflexionar sobre qüestions ètiques tan importants com el respecte pels drets humans, dels quals teòricament gaudim tots, però que encara al segle XXI són negats a tantes persones.

L'autora utilitza un estil molt entenedor i un registre literari molt ric que li permet tractar un tema tan colpidor amb molta habilitat i, fugint dels estereotips, aconseguix que la sensibilitat del lector es mantingui a flor de pell des de la primera fins a l'última pàgina de la lectura.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'AUTORA

La Gemma Pasqual i Escrivà va néixer a Almoines (la Safor) el 1967. Molt aviat es va traslladar a estudiar a Gandia i després a València, on va cursar els estudis de tècnic superior en administració d'empreses a l'escola d'Artesans, encara que li agradava més ser periodista. Finalment, es va decidir pel món de la programació i es va convertir en analista de sistemes. Tanmateix, va tornar a sentir la inquietud d'escriure i va decidir canviar els programaris i la comptabilitat per la creació literària, que li permetia inventar-se històries. Es tracta d'històries escrites pensant en els joves, el públic lector que més li agrada; històries que «ensenyen i diverteixen» seguint la màxima d'una educació motivadora, perquè l'autora, a més d'entretenir-los, els fa reflexionar sobre algun tema polític, social, cultural o d'actualitat.

També ha col·laborat en diferents revistes especialitzades en literatura, com ara *CLIJ: Cuadernos de literatura infantil y juvenil*, *Marxa Popular Fallera*, *Literatures*, *Caràcters...*, i ha format part del consell de redacció de *L'escletxa*.

A més, forma part de la junta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, de la junta de govern de la Institució de les Lletres Catalanes i del consell assessor de la Institució de les Lletres Catalanes i també és membre del PEN Català i patrona de la Fundació Reeixida.

L'ARGUMENT

La Shakira és una adolescent pakistanesa que va arribar a Barcelona quan tenia onze anys. Mentre celebra que fa tres anys que viu amb la seva família adoptiva, rep un regal molt especial: una pilota de futbol. És una pilota com les que ella cosia quan vivia al seu país i que desperta els seus records del passat.

La jove protagonista va néixer a Nānowāli, un petit poble situat a 50 quilòmetres de Siālkot, una ciutat al nord-est del Pakistan on es fabriquen la majoria de les pilotes del món. La Shakira no va conèixer mai els seus pares biològics i la seva única família eren la senyora Nawaz i la resta d'infants que aquesta acollia a casa seva. La Shakira recorda que cosia pilotes, però tot i que no sap dir quan en va aprendre, sap segur que la senyora Nawaz li'n va ensenyar i que quan ho feia malament la pessigava. Mentre va viure al Pakistan, la Shakira no sabia llegir ni escriure perquè la senyora Nawaz els feia treballar tot el dia amb l'excusa que estaven aprenent un ofici perquè quan fossin grans es convertissin en persones de profit.

Un dia, la senyora Nawaz i el senyor Mohammed, un taxista amic seu, porten els set infants a Siālkot i els lliuren al senyor Hassan a canvi de diners. El nou patró els instal·la en una fàbrica de pilotes clandestina on viuen i treballen altres nens, com, per exemple, la Sumera o l'Amin. Allà viuen en unes condicions duríssimes: treballen de dotze a catorze hores diàries, estan mal alimentats, no reben assistència mèdica i pràcticament no tenen temps lliure. Malgrat les prohi-

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'ARGUMENT

bicions, a les nits pugen d'amagat al terrat del senyor Hassan, on en Masud els llegeix *El llibre de la selva*.

Sempre que poden, juguen a futbol amb una pilota fabricada per ells mateixos amb draps vells i altres deixalles perquè corre el rumor que la FIFA visitarà el taller. Així doncs, esperançats, creuen que si juguen bé els fitxaran per formar part del Siālkot Blue, un equip format per nois que treballen cosint pilotes com ells.

Finalment, arriba el dia tan esperat, però el senyor Hassan amaga els nens perquè els senyors de la FIFA no descobreixin que té menors treballant. Per aquest motiu, els tanca en una habitació amb les finestres segellades, uns quants queviures i un munt de pilotes per cosir. Malgrat ser una cosidora experimentada, els nervis traeixen la Shakira, que es fa un tall molt lleig al dit que li provoca una hemorràgia considerable.

Com que l'estat de la Shakira empitjora, els altres nens i nenes aconsegueixen trencar els vidres i cridar l'atenció dels inspectors de la FIFA que, a partir d'aquest moment, es fan càrrec de la situació i prenen mesures. Tanquen el taller de costura, empresonen el senyor Hassan i admeten els infants en un projecte especial per eradicar el treball infantil. La Shakira és ingressada en un hospital perquè ha perdut molta sang i també una part del dit i, quan en surt, l'ajuden a fer realitat el seu somni, que és tenir una família. Tot i que està molt il·lusionada, és un moment difícil per a la noia, perquè ha de viatjar molt lluny, a Barcelona, i això representa separar-se dels seus amics i començar una nova vida en un món desconegut.

Ara, tres anys després, comprova feliç que no ha perdut els lligams amb els seus amics i amb la seva cultura i que ha guanyat una família que l'estima.

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

650 puntades és una novel·la realista clarament iniciàtica, ja que descriu el procés de maduració personal de la protagonista. L'autora ha creat un personatge amb una força colpidora que, malgrat la seva curta edat, sap encaixar amb gran fermesa els batzacs del destí. Les peripècies que la Shakira viu representen per a ella patiments i alegries, però, sobretot, un enriquiment personal, ja que aconsegueix superar moltes de les pors i inseguretats que l'han acompanyada des de ben petita i també altres de derivades del fet de formar part actualment d'una família catalana.

La Gemma Pasqual ha triat una narradora interna, la Shakira, la qual presenta en primera persona les seves experiències d'una manera poc convencional, perquè entre el primer capítol i l'últim introdueix un *flashback* molt especial gràcies al qual el lector retrocedeix cronològicament fins on li arriba la memòria.

L'espai i el temps en què es desenvolupa l'acció estan directament relacionats amb l'estructura de la novel·la. El relat del passat de la protagonista correspon a un gran *flashback* que situa l'acció al seu país d'origen, el Pakistan. En canvi, en els capítols que emmarquen aquesta retrospecció, el primer i el darrer, la Shakira descriu la seva vida actual a Barcelona.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

TEMES I SUBTEMES

El tema principal de *650 puntades* és el treball infantil. Els personatges de la novel·la són infants víctimes d'una situació ben injusta: la societat els ha negat el dret fonamental de viure la seva pròpia infància. Per aquest motiu, es veuen obligats a treballar per tal de poder sobreviure i són vulnerables a qualsevol forma d'explotació. Aquesta situació està vinculada a la pobresa, l'atur generalitzat al Pakistan, la manca d'una protecció social eficaç i pràctiques culturals molt arrelades.

Directament relacionat amb aquesta realitat, destaca un segon tema: el dret a l'educació. Com a conseqüència d'aquesta realitat, els personatges tampoc no poden exercir el seu dret d'anar a escola per poder formar-se i gaudir d'un futur millor.

Entre els temes secundaris destaquen la interculturalitat, les dificultats d'adaptar-se a les noves situacions i el respecte per les tradicions, però també aquests altres:

– **Les relacions familiars.** La Shakira no coneix els seus pares biològics, no sap si és òrfena, si té germans... El més semblant a una convivència familiar que ha conegut és la seva experiència a casa de la senyora Nawaz. Aquesta carència afectiva es resol a Barcelona, amb la seva família adoptiva.

– **L'amistat.** La Shakira i els seus companys comparteixen molt més que unes hores de feina al taller del senyor Hassan. També comparteixen les penes, les il·lusions i les esperances, les quals creen un vincle d'amistat molt fort que els uneix. D'igual manera, la Shakira, tot i que conserva els seus amics pakistanesos, també ha sabut guanyar-se l'amistat de la Laia a Barcelona.

– **L'amor.** Un sentiment molt especial uneix la Shakira i en Masud. El noi en té cura i la protegeix com si fos una germana petita. Per a la Shakira, en Masud és la persona més important del món i, encara que no sap identificar els seus sentiments, pateix quan intueix que el noi estima la Sumera.

Al final de la novel·la neix un enamorament incipient entre la Shakira i l'Amin, i la noia es torna a sentir afortunada.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

De l'extensíssima obra de la Gemma Pasqual, destaquen aquestes obres:

- *Una setmana tirant de rock* (Ed. Alfaguara/Voramar, 1998)
- *Marina* (Ed. Alfaguara/Voramar, 2001)
- *Et recorde, Amanda* (Ed. Alfaguara/Voramar, 2002)
- *Gènova, «città chius@»* (Ed. Alfaguara/Voramar, 2003)
- *L'últim vaixell* (Ed. Alfaguara/Voramar, 2004)
- *La màgia del temps* (Ed. Alfaguara/Voramar, 2005)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

- *La fàbrica* (Ed. Alfaguara/Voramar, 2006)
- *Quan deixàvem de ser infants. Vicent Andrés Estellés des del fons de la memòria* (Ed. Barcanova, 2005)
- *Les aventures de Roger lo Pelat* (Ed. Barcanova, 2006)
- *Anatomia d'un assassinat* (Ed. Perifèric, 2007)
- *Llàgrimes sobre Bagdad* (Ed. Barcanova, 2008)
- *La Mosca, assetjament a les aules* (Ed. Perifèric, 2008)
- *La relativitat d'anomenar-se Albert* (Ed. Barcanova, 2009)
- *Barça ou barzakh!* (Ed. Bromera, 2012)
- *Xènia, tens un WhatsApp* (Ed. Barcanova, 2014)
- *Xènia, #KeepCalm i fes un tuit* (Ed. Barcanova, 2015)

La Gemma Pasqual ha guanyat, entre altres, els premis següents:

- 2008 Premi Mallorca de Narrativa Juvenil per *La relativitat d'anomenar-se Albert*
- 2007 Premi Barcanova de Literatura Juvenil per *Llàgrimes sobre Bagdad*
- 2007 Premi Benvingut Oliver de Literatura Juvenil per *La Mosca, assetjament a les aules*
- 2005 Premi Samaruc de Literatura Juvenil per *L'últim vaixell*
- 2003 Premi de les Lletres 6a edició, dins els Premis Club a la Nostra Marxa
- 2003 Premi Jaume I de Crevillent, per la seva tasca en el desenvolupament de la literatura juvenil al nostre país
- 2003 Premi Samaruc de Literatura Juvenil per *Et recorde, Amanda*
- 2002 Premi Samaruc de Literatura Juvenil per *Marina*

Si voleu saber més coses sobre l'autora i la seva obra, podeu consultar aquestes pàgines web:

www.gemmapasqual.cat/

(Pàgina web personal de la Gemma Pasqual i Escrivà.)

www.lletrescatalanes.cat/ca/index-d-autors/item/pasqual-i-escriva-gemma

(Pàgina web que la Institució de les Lletres Catalanes del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya dedica a la Gemma Pasqual i Escrivà.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

blocs.mesvilaweb.cat/gemmapasqual

(Blog que la Gemma Pasqual té en el weblogs de VilaWeb. Hi trobareu des d'articles escrits per ella fins a un blog de l'autora.)

www.escriptors.com/autors/pasqualg/index.php

(Pàgina web que l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana dedica a l'autora.)

ca.wikipedia.org/wiki/Gemma_Pasqual_i_Escriv%C3%A0

(Pàgina web que la Viquipèdia dedica a la Gemma Pasqual i Escrivà.)

www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0048386.xml
ca.wikipedia.org/wiki/Pakistan

(Hi podeu consultar informació sobre el Pakistan.)

www.youtube.com/watch?v=e2s3Qj-4sqM

(Documental que mostra la història d'en Mahesh, un nen treballador que viu a la regió de Tharparkar, al Pakistan, i que fabrica catifes.)

www.edualter.org/material/explotacion/futbol.htm

(Hi podeu llegir l'article «Pelotas de fútbol», que parla de la campanya que es va engegar el 1996 per assegurar-se que els infants no juguin més amb pilotes fabricades per infants empobrits d'arreu del món.)

www.voanoticias.com/content/coser-balones-ninos-nike-trabajo-infantil-124547654/101296.html

(Hi podeu llegir l'article «Coser balones para Nike», que entre altres coses parla del Siālkot Blue, un equip de futbol per als infants que treballen cosint pilotes a Siālkot, al Pakistan.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

www.casaasia.cat/noticia/detalle/214004-la-pakistanesa-malala-yousafzai-i-l-indi-kailash-satyarthi-premi-nobel-de-la-pau-2014

www.youtube.com/watch?v=LUMT8Ac5olo

ca.wikipedia.org/wiki/Kailash_Satyarthi

(Hi trobareu informació sobre Malala Yousafzai i Kailash Satyarthi, guanyadors del premi Nobel de la Pau l'any 2014 pels seus esforços a favor de l'alfabetització infantil i contra l'explotació de menors.)

www.tv3.cat/30minuts/reportatges/1934/El-coratge-de-Malala

(Hi podeu veure el vídeo titulat *El coratge de Malala* emès per TV3 el 2 de novembre del 2014.)

ca.wikipedia.org/wiki/Mal%C3%A0ria

www.sobremalaria.es/cifrasdatos.html

(Pàgines web de la Viquipèdia i la Creu Roja dedicades a la malària.)

www.youtube.com/watch?v=BNxINDkEx8k

(Hi podeu escoltar el poeta Pep Siset recitant el poema «Malala», inclòs en el seu poemari *Llibre de les emocions*.)

<http://sobreleyendas.com/2013/12/02/la-leyenda-hindu-del-arroz/>

(Hi podeu llegir la llegenda hindú de l'arròs.)

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

1. La Shakira va néixer a Nānowāli, un petit poble del Pakistan situat a l'oest de Siālkot. Consulta aquesta pàgina web i fes les activitats que hi ha més avall:

www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0048386.xml

a) Completa aquesta informació sobre el Pakistan:

Capital: _____ Extensió: _____

Població: _____ Moneda: _____

b) De quin país europeu va ser colònia? Fins quan?

c) Pinta el Pakistan en aquest mapa del món:

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

2. Dibuixa un mapa del Pakistan i situa-hi la ciutat de Siālkot.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

6 PUNTADES

1. Llegeix el primer paràgraf de la pàgina 17 i completa aquest text:

La narradora és una noia de _____ anys que viu a Barcelona amb la seva família _____. Avui celebra un aniversari ben especial: fa _____ anys que va arribar a la ciutat. Llavors tenia _____ anys i estava _____.

2. Quins membres formen la família de la protagonista?

3. En la pàgina 18 la protagonista fa una referència al títol de la novel·la. De quina referència es tracta?

4. Quines coses que aquí trobem normals van sobtar la jove protagonista quan va arribar a Barcelona?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

44 PUNTADES

1. Llegeix aquest capítol i completa les dades de la protagonista:

Va néixer a _____, un petit poble del Pakistan situat a 50 quilòmetres de _____, al nord-est del país. Aquesta ciutat es pot considerar la ciutat dels balons de futbol perquè _____.

No va conèixer mai els seus pares _____. Vivia amb la senyora _____ i la resta d'infants que la dona tenia acollits a casa seva. No sap quin és el seu veritable nom, però la senyora Nawaz li va posar _____, que significa '_____'.

2. La protagonista i els seus companys no fan altra cosa que cosir pilotes durant tot el dia. Com justifica la senyora Nawaz que els nens no vagin a escola o que no tinguin temps de jugar?

3. Quan va aprendre l'ofici, la protagonista, i quins records té d'aquest aprenentatge?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. La protagonista afirma en la pàgina 22: «Jo coneixia el seu secret». Quin secret té la senyora Nawaz?

5. En aquest capítol coneixem dos personatges nous: la Samarin i en Masud. Qui són i quina relació tenen amb la protagonista?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

82 PUNTADES

1. La senyora Nawaz explica als nens la tradició de l'arbre dels desitjos que hi ha al camí cap a l'Himàlaia.

a) En què consisteix?

b) Com imiten aquesta tradició la Shakira i en Masud?

c) Quin desig demana cada un?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

120 PUNTADES

1. La senyora Nawaz explica als nens i les nenes que el senyor Mohammed els ofereix una oportunitat que no poden rebutjar. Torna a llegir la pàgina 37 i escriu què els diu.

2. Quin efecte provoca en els nens la proposta del senyor Mohammed?

3. Llegeix què respon la senyora Nawaz quan la Shakira li diu que no vol anar a Siālkot:

«—Shakira, has de fer el que és millor per a tu. Ja ets una nena gran. Ets gairebé una dona. Són mals temps per a les dones. Hem de ser intel·ligents i procurar per a nosaltres. Aquest món l'han inventat els homes, i nosaltres som unes supervivents. A Siālkot, el que hi has de fer és buscar un bon marit que tingui cura de tu.»

Estàs d'acord amb la resposta de la senyora Nawaz? Justifica'n la resposta.

4. Quin regal de comiat especial fa la senyora Nawaz a la Shakira?

- ☐ Una capseta de dins l'armari.
- ☐ Un llibre de color blau.
- ☐ Un *dupatta*, un xal que les dones porten al voltant de les espatlles.
- ☐ Un *miswak*, un raspall de dents natural.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

5. Quan la Shakira i en Masud desfan dues cintes vermelles de l'arbre dels desitjos i se les lliuen al canell, la noia no pot parar de plorar. Què li diu en Masud per tal de tranquil·litzar-la?

6. Llegeix el comentari que fa la Shakira respecte d'en Masut en la pàgina 42:

«El vaig mirar als ulls i hi vaig confiar. S'havia convertit en la meva única família o potser en alguna cosa més. No podia identificar els meus sentiments. Sabia que als matins, quan em despertava i el veia, el meu cor s'alegrava, i que quan ell no hi era em sentia molt sola. Tenia una veu molt dolça i una mirada que s'encenia quan somreia. Llavors, jo sentia un milió de papallones a l'estómac.»

Quins diries que són els sentiments de la Shakira?

158 PUNTADES

1. En aquest capítol, la Shakira trepitja una ciutat per primera vegada a la seva vida i descriu el recorregut turístic que hi fa.

a) Siālkot és una ciutat ben diferent de les de casa nostra. Has estat mai en una ciutat semblant? Descriu-la breument.

b) En cas que no hi hagis estat, t'agradaria fer-ho? Per què?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

194 PUNTADES

1. Llegeix la pàgina 51 i dedueix quin tracte han fet la senyora Nawaz i el senyor Mohammed amb el senyor Hassan.

2. Copia el fragment de la pàgina 56 en què la Shakira descriu les seves condicions laborals i les dels seus companys.

3. Llegeix les pàgines 57 i 58 i completa les descripcions dels dos companys nous de feina de la protagonista:

a) L'Amin vivia amb tretze persones més a la casa familiar, però quan tenia _____ anys el van portar al taller a cosir pilotes per pagar _____. Mai no li han dit _____, però cada vegada que comet un error _____.

b) La Sumera és òrfena de pare i cus pilotes per ajudar la seva mare i enviar el seu germà a _____. El noi és el primer de la família que _____ i es farà _____, guanyarà força diners i ella ja no haurà de _____.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

232 PUNTADES

1. La poca estona que tenen els nens per esbargir-se l'aprofiten per jugar a futbol i somien que són en Messi o qualsevol jugador famós.

a) Has tingut mai un somni semblant? Descriu-lo breument.

b) En cas contrari, què voldries ser quan siguis gran?

2. La Shakira compara el senyor Hassan amb un gos de tura perquè la seva funció és estar amb el ramat, és a dir, amb els nens i les nenes, i protegir-los del món exterior, que segons ell és molt perillós. Quina història els explica per atemorir-los i evitar que s'escapin?

270 PUNTADES

1. Què fan la Sakira i els seus companys a la nit d'amagat del senyor Hassan?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

308 PUNTADES

1. Per quin motiu la Shakira i els seus companys decideixen organitzar entrenaments de futbol?

346 PUNTADES

1. Quina empremta deixa l'Amin en les pilotes que cus?

- ☐ Una petita cicatriu al cuir.
- ☐ Sis puntades en forma de creu per fora.
- ☐ Dos punts descosits.
- ☐ La seva signatura.

2. En finalitzar la jornada, els nens han d'enganxar unes etiquetes a les pilotes ja acabades. Com que mai no els han explicat què hi diu, cadascú s'ho imagina i hi diu la seva. Què respon en Masud?

3. Com reacciona la Shakira quan intueix que entre la Sumera i en Masud hi ha alguna cosa especial?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

384 PUNTADES

1. La Shakira plora quan descobreix que ella i els seus amics estan atrapats al taller de costura perquè ni la senyora Nawaz ni ningú no els vindrà a buscar mai. Com la consola en Masud?

2. Llegeix què diu la Shakira en la pàgina 86 i ajuda-la a identificar què sent per en Masud:

«Observava el meu amic. Començava a identificar els meus sentiments. Als matins, el meu cor continuava alegrant-se quan el veia, i quan ell no hi era em sentia molt sola. La seva veu dolça i aquella mirada que s'encenia quan somreia ara més que mai em feia sentir un milió de papallones a l'estómac.»

422 PUNTADES

1. En aquest capítol el lector descobreix que en Masud ha mentit als seus companys.

a) Com s'assabenten de l'engany?

b) Per què creus que els ha mentit?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

460 PUNTADES

1. Per què al final d'aquest capítol la Shakira diu que està molt confosa?

498 PUNTADES

1. Llegeix què diu la Shakira en la pàgina 104 i digues per què actua així:

«Feia com que tot anava bé, però l'amargor del meu cor que em pujava fins a la gola no m'abandonava.»

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

536 PUNTADES

1. Per fi arriba el gran dia de la visita dels senyors de la FIFA. Tanmateix, la Shakira i els seus companys no aconsegueixen que els vegin jugar i, per tant, que els fitxin per al Siālkot Blue i puguin abandonar el taller.

a) Què fa el senyor Hassan per impedir-ho?

b) Quina raó els dona per actuar d'aquesta manera?

2. Després d'estar tancats moltes hores suportant una calor sufocant i que els nens petits no parin de plorar, la Shakira veu que la Sumera porta al canell la cinta vermella d'en Masud. Aleshores, es posa molt nerviosa i comet un error.

a) Quin error comet?

b) Quines són les conseqüències d'aquest accident?

c) Com es rebel·len els companys de la Shakira i els nens dels tallers veïns al final d'aquest capítol?

- ☐ Colpegen la porta dels tallers amb els punys.
- ☐ Calen foc als tallers.
- ☐ Trenquen els vidres de les finestres i llancen pilotes fora.
- ☐ Fan una manifestació.
- ☐ Surten corrent al carrer cridant que la Shakira està ferida.
- ☐ Fan enlairar estels per cridar l'atenció.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

574 PUNTADES

1. Quan la Shakira es recupera, en Masud, l'Amin i la Sumera, que no s'han mogut de l'hospital mentre la noia estava inconscient, li expliquen tot el que ha passat.

Llegeix les pàgines 119 i 120 i completa aquest text:

L'enrenou de les pilotes va cridar l'atenció dels senyors de la FIFA, que en realitat eren _____. El senyor Hassan tenia raó quan els havia dit que estava prohibit que els nens _____, _____ encara que els semblés _____, ja que tots els seus amics, veïns i coneguts treballaven _____. En canvi, els havia mentit quan els havia dit que els _____. A qui van acabar tancant a la presó va ser _____.

2. Per què creus que la senyora Nawaz fugí del poble?

3. Com ajuda la FIFA els nens que treballen de manera clandestina als tallers?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

612 PUNTADES

1. Tot i que està molt contenta per haver aconseguit el seu somni, la Shakira té por de marxar amb la seva nova família. Per què?

2. Per què en Masud es considera un noi afortunat?

3. Copia la resposta d'en Masud quan la Shakira li diu que no pot acceptar que li regali el llibre del seu pare.

4. Quin desig ha demanat l'Amin al seu arbre particular?

5. Què contesta l'Amin quan la Shakira li diu que està boig?

6. Quin gest romàntic i ple de tendresa té l'Amin quan s'acomiada de la Shakira?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

650 PUNTADES

1. En aquest capítol tornem amb la Shakira al present, a la seva ben particular festa d'aniversari.

a) Quan obre l'últim regal, s'emociona molt. Per què creus que l'àvia li regala un vestit tradicional pakistanès?

b) Quin desig demana en bufar les espelmes del pastís?

- ☐ Que la família de Barcelona l'estimi sempre.
- ☐ Que s'acabi d'una vegada el treball infantil.
- ☐ Veure jugar el Siālkot Blue.
- ☐ Compartir la seva experiència amb altres nois i noies que han viscut una situació semblant.
- ☐ Tornar a veure el seu país i els seus amics.

c) La Shakira llegeix amb llàgrimes l'etiqueta que ella i els seus amics enganxaven a les pilotes. Què hi diu?

d) Quina és l'última sorpresa que rep la protagonista el dia del seu aniversari?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. La Gemma Pasqual ha escrit una història de ficció que, tanmateix, inclou moltes referències reals. Els protagonistes de la novel·la són uns nens i nenes pakistanesos víctimes d'una crua realitat, l'explotació laboral infantil, que afecta 168 milions d'infants d'arreu del món, segons dades de l'OIT del 2012.

Consulta aquesta pàgina web i, després, respon les preguntes que hi ha a continuació:

www.edualter.org/material/explotacion/futbol.htm

a) Quin any va començar la campanya per evitar que els infants cosissin pilotes de futbol?

☐ 1997.

☐ 1996.

☐ 1987.

☐ 1986.

b) A partir de quan alguns fabricants es van comprometre a posar en les seves pilotes una etiqueta que ho garantís?

☐ El juny del 1996.

☐ El novembre del 1996.

☐ L'agost del 1997.

☐ La primavera del 1997.

2. Llegeix aquesta pàgina web i respon les preguntes que hi ha a continuació:

www.voanoticias.com/content/coser-balones-ninos-nike-trabajo-infantil-124547654/101296.html

a) Quin any es va crear l'equip de futbol Siālkot Blue?

b) Llegeix què diu l'Amin en la pàgina 72: «El Siālkot Blue és un equip de futbol creat a principis d'aquest any [...]».

Si gràcies a l'activitat anterior ja saps a partir de quin any s'enganxen etiquetes a les pilotes per tal de garantir que no les fabriquen nens, això significa que aquest engany ja feia temps que es produïa. Quants anys exactament?

c) Els protagonistes van ser admesos en un programa de l'OIT per eradicar el treball infantil. Quants infants va poder introduir l'OIT, en col·laboració amb la FIFA, en el sistema educatiu?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

3. A part de fabricar pilotes de futbol, els infants del Pakistan també treballen en altres activitats. La TRDP (Thardeep Rural Development Programme) intenta acabar aquesta pràctica en la principal indústria artesanal del país ajudant les famílies i oferint educació i altres oportunitats als nens i les nenes.

Mira aquest vídeo i, després, respon les preguntes que hi ha a continuació:

www.youtube.com/watch?v=e2s3Qj-4sqM

a) En quin sector treballen en Mahesh i els altres nens de Tharparkar, a la regió de Sindh?

- ☐ En la fabricació de pilotes.
- ☐ En la fabricació de roba esportiva.
- ☐ En la fabricació de joguines.
- ☐ En la fabricació de catifes.
- ☐ En la fabricació de material electrònic.
- ☐ En la fabricació de maons.

b) En aquest vídeo els nens treballen per pagar el deute d'un familiar. Quin personatge de la novel·la *650 puntades* es troba en la mateixa situació?

☐ La Sumera.	☐ La senyora Nawaz.
☐ L'Amin.	☐ En Masud.
☐ La Shakira.	☐ El senyor Mohammed.
☐ El senyor Hassan.	☐ En Mowgli.

c) El vídeo mostra aquesta situació com una forma d'esclavatge modern. Hi estàs d'acord? Justifica'n la resposta.

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

1. Diques si aquestes afirmacions són certes (C) o falses (F):

☐	C	☐	F	La Shakira enveja la Samarin perquè la seva família és molt rica.
☐	C	☐	F	En Masud havia heretat <i>El llibre de la selva</i> del seu pare.
☐	C	☐	F	Quan la Shakira i en Masud van junts al seu arbre dels desitjos, en Masud demana tenir una família.
☐	C	☐	F	La Shakira accepta de bon grat marxar de casa de la senyora Nawaz perquè no es duen gens bé.
☐	C	☐	F	El senyor Mohammed lliura els nens al senyor Hassan a canvi d'un sobre ple de diners.
☐	C	☐	F	L'Amin treballa a la fàbrica del senyor Hassan per pagar el deute d'un familiar.
☐	C	☐	F	La Shakira marca les pilotes que cus amb sis puntades en forma de creu per fora.
☐	C	☐	F	La senyora Nawaz torna a buscar els infants al taller del senyor Hassan, però l'home no els deixa marxar.
☐	C	☐	F	L'Amin i en Masud discuteixen perquè tots dos estan enamorats de la Sumera.
☐	C	☐	F	Mentre és a l'hospital, la Shakira rep la visita dels seus amics, en Masud, la Sumera i l'Amin.

2. Converteix en certes les afirmacions falses de l'activitat 1.

[illegible]

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. Busca en el diccionari aquestes paraules i anota'n el significat (entre parèntesis, hi ha indicada la pàgina en què es troba cada una):

– amollar (p. 20): _____

– ventar (p. 21): _____

– buina (p. 22): _____

– naftalina (p. 23): _____

– antany (p. 24): _____

– abrusador (p. 32): _____

– intangible (p. 43): _____

– alcofoll (p. 44): _____

– ònix (p. 46): _____

– poti-poti (p. 46): _____

– alquena (p. 47): _____

– almesca (p. 47): _____

– granadura (p. 47): _____

– vetust (p. 48): _____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

- escrutar (p. 52): _____
- cofurna (p. 52): _____
- querosè (p. 53): _____
- trementina (p. 55): _____
- fadrí (p. 57): _____
- frisança (p. 78): _____
- baladrejar (p. 103): _____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

2. Explica el significat d'aquestes frases fetes de la novel·la:

- estar cantat (p. 17): _____
- riure per les butxaques (p. 18): _____
- fer cap (p. 19): _____
- ésser una bleda assolellada (p. 19): _____
- fer volar coloms (p. 25): _____
- no haver entès ni un borrall (p. 28): _____
- ésser un pou de saviesa (p. 28): _____
- empenyar-se com una mona (p. 32): _____
- seure a la gatzoneta (p. 36): _____
- sense dir ni ase ni bèstia (p. 51): _____
- beure's l'enteniment (p. 66): _____
- deixar de pasta de moniato (p. 77): _____
- quedar despagat (p. 83): _____
- aixecar la camisa (p. 89): _____
- fer escoltetes a l'orella (p. 107): _____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. Llegeix què respon la senyora Nawaz a la Shakira quan en la pàgina 40 la noia li pregunta què guarda a la pila de capsos que té a l'armari de la seva habitació: «Les restes de la meua vida anterior».

Escriu un text de 150 paraules aproximadament que expliqui quina devia haver estat la vida anterior de la senyora Nawaz.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

2. Digues quina figura retòrica predomina en 650 puntades amb l'ajut d'aquests exemples extrets de la novel·la:

«Un matí ens va venir a visitar el senyor Mohammed, un taxista de Siālkot molt amic de la senyora Nawaz. Era calb com un pom d'escala [...].» (p. 35)

«El meu cor sonava tan fort a dins meu que podia sentir cada batec com si fos un tambor.» (p. 85)

«L'estel de l'Amin va caure del cel com una estrella fugaç de cua brillant i arrissada.»
(p. 102)

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

3. Com és el narrador que explica els fets d'aquesta història? Justifica'n la resposta.

4. Quan hagi acabat de llegir la novel·la, reflexiona sobre la manera com l'autora ha estructurat el seu relat i completa el text:

La Gemma Pasqual ha distribuït la narració en divuit capítols i els ha titulat segons el nombre de puntades necessàries per _____.

El primer capítol i l'últim situen l'acció en el present, el dia que la Shakira celebra que fa _____ anys que viu a _____.

Un dels regals que rep en aquesta festa desperta els seus records, de manera que la resta de capítols, els altres setze, són un viatge en el temps. Així doncs, l'autora ha utilitzat el que s'anomena *retrospectiva* o _____.

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

OPINIONS I VALORACIONS

1. Escriu una carta a la Gemma Pasqual en la qual li expressis la teva opinió sincera sobre la novel·la *650 puntades* i en què tinguis en compte tots aquests elements:

- Els aspectes que t’han agradat més de la novel·la.
- Els aspectes que t’han agradat menys.
- Els aspectes que t’han emocionat.
- Els aspectes que t’han impedit que acabessis d’entendre del tot l’argument.
- La teva opinió sobre la manera d’actuar dels protagonistes.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

PROPOSTES LÚDIQUES

ACTIVITATS

1. Ordena les lletres i descobreix les paraules urdús que hi ha en el capítol «120 puntades» i que corresponen a aquestes definicions:

- RSAAWL

: pantalons amplis lligats amb un cordó a la cintura (p. 35).
- KEZEMA

: camisa blanca que arriba fins a la meitat de la cuixa (p. 35).
- ATPUDTA

: espècie de xal que porten les dones al voltant de les espatlles (p. 39).
- ZATIZ

: respectabilitat (p. 40).
- WSMIKA

: branqueta d'un arbust que es fa servir com a raspall de dents (p. 41)

2. Busca en la sopa de lletres els noms d'aquests personatges de la novel·la: *Shakira, Nawaz, Laia, Masud, Mohammed, Samarin, Hassan, Sumera, Amin.*

T	A	H	S	K	M	V	Y	M	B	S	P
T	N	O	G	C	R	J	N	O	I	H	A
G	H	J	A	R	I	K	A	H	S	H	R
H	D	A	T	I	V	D	R	A	B	M	E
B	U	I	S	M	R	Z	Z	M	R	O	M
O	N	O	S	S	T	G	H	M	T	B	U
C	I	L	D	T	A	Y	H	E	J	Z	S
N	R	I	A	M	I	N	U	D	S	Z	I
F	A	J	O	Y	R	V	I	H	A	X	N
X	M	A	S	U	D	J	G	W	U	I	J
L	A	I	A	M	A	T	A	H	F	R	Y
F	S	J	M	K	U	N	N	B	G	R	R

INTERDISCIPLINARIETAT

CIÈNCIES SOCIALS

1. Digueu als nois i les noies que llegeixin aquest fragment de la pàgina 21 de la novel·la i, després, parreu de la mil·lenària ruta de la seda, dels personatges històrics que s'hi esmenten i de la serralada de l'Himàlia:

«Jo sóc del Pakistan, situat al cor de la mil·lenària ruta de la seda. Avui encara podem observar tallats a les muntanyes i als deserts els camins que venien de Pèrsia cap a l'Índia i la Xina, per on van transitar exploradors xinesos, tractants de cavalls mongols, mercaders perses, caravanes uigurs, viatgers italians, bramans indis, soldats d'Alexandre el Gran i de Khublai Khan. Tots a la recerca dels secrets de la seda. Es va convertir en pas obligat durant milers d'anys de qui volia comprar, vendre, conquerir o conèixer.»

És un país molt bonic, on trobem la reina de les serralades, l'Himàlaia, coronada pel cim del món.»

EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT PERSONAL I LA CIUTADANIA

2. Llegiu conjuntament els quatre principis fonamentals en què es basen els 54 articles que formen la Convenció sobre els Drets dels Infants que trobareu en la pàgina 13 i comenteu aquests drets.

3. Parreu de Malala Yousafzai i Kailash Satyarthi, activistes en defensa dels drets dels infants que l'any 2014 van compartir el premi Nobel de la Pau, que atorga el comitè noruec en reconeixement dels seus esforços a favor de l'alfabetització infantil i contra l'explotació de menors.

Podeu consultar aquestes pàgines web:

www.casaasia.cat/noticia/detalle/214004-la-pakistanesa-malala-yousafzai-i-l-indi-kailash-satyarthi-premi-nobel-de-la-pau-2014

www.youtube.com/watch?v=LUMT8Ac5olo

ca.wikipedia.org/wiki/Kailash_Satyarthi

També podeu veure aquest vídeo titulat *El coratge de Malala* emès per TV3 el 2 de novembre del 2014:

www.tv3.cat/30minuts/reportatges/1934/El-coratge-de-Malala

INTERDISCIPLINARIETAT

BIOLOGIA I GEOLOGIA

4. En la pàgina 22, la Shakira diu que, al poble on va néixer, els búfals aquàtics subministren llet per al consum casolà.

Digueu als nois i les noies que busquin informació sobre aquest animal.

5. La Shakira explica que després d'unes fortes inundacions s'havien multiplicat els mosquits i que s'havia elevat a nivells alarmants el risc d'emmalaltir de malària.

Digueu als alumnes que consultin aquestes pàgines web i parleu d'aquesta malaltia:

ca.wikipedia.org/wiki/Mal%C3%A0ria

www.sobremalaria.es/cifrasdatos.html

6. Relacioneu l'activitat anterior amb aquest fenomen natural que va passar al poble de la Shakira a causa de les inundacions:

«[...] Més d'una cinquena part del país es va quedar sota l'aigua i milions d'aranyes es van enfil·lar als arbres per salvar-se de l'aigua, i com que l'aigua durant molt temps no se n'anava, els arbres es van cobrir de teranyines.

«[...] aquests cotons gegants s'han convertit en trampes per caçar enormes quantitats de mosquits. Aquestes bestioles voladores s'havien multiplicat de manera perillosa amb l'aigua estancada i havien elevat a nivells alarmants el risc d'emmalaltir de malària. Però les aranyes els tenen a ratlla, per això esperem que les aranyes no baixin més de les seves noves llars.» (p. 31 i 32)

LLENGUA I LITERATURA

7. Llegiu el poema «Malala», de Pep Siset, o escolteu l'autor recitant-lo en la presentació del seu poemari *Llibre de les emocions* i aprofiteu per observar les característiques dialectals que conté.

www.youtube.com/watch?v=BNxINDkEx8k

8. En la pàgina 20 la Shakira comenta que l'armari de la senyora Nawaz era com la cova d'Alí Babà i en la pàgina 46, que el mercat de Siālkot semblava la Cova de les Meravelles d'Aladí.

INTERDISCIPLINARIETAT

LLENGUA I LITERATURA

Aquests personatges són els protagonistes dels relats «*Alí Babà i els quaranta lladres*» i «*Aladí i la llàntia meravellosa*» del llibre *Les mil i una nits*.

Aprofiteu per presentar als alumnes la col·lecció de contes orientals més important heretada de l'antiguitat.

9. Aprofiteu que l'àvia de la Shakira és una gran admiradora de l'escriptor Ramon Llull per ampliar la informació sobre aquest autor cabdal de la literatura catalana.

10. Al terrat de la fàbrica de pilotes, els nens i les nenes que hi treballen escolten en Masud, que els llegeix *El llibre de la selva* en veu alta.

Introduïu els alumnes en aquest clàssic de la literatura infantil i també en la biografia i l'estil del seu autor, Rudyard Kipling.

11. En la novel·la podem llegir algunes llegendes, com ara la que explica la senyora Nawaz en la pàgina 27 sobre la història de l'arròs.

Digueu als nois i les noies que investiguin si es tracta d'una llegenda tradicional o és creació de l'autora. En trobareu informació en aquesta pàgina web:

<http://sobreleyendas.com/2013/12/02/la-leyenda-hindu-del-arroz/>

MÚSICA

12. Aprofiteu que la protagonista es diu igual que una famosa cantant colombiana per treballar a classe la música d'aquesta cantant.

EDUCACIÓ FÍSICA

13. La protagonista explica que l'esport nacional del Pakistan, el país on va néixer, és l'hoquei sobre herba, tot i que el criquet és el més popular perquè està molt arrelat a la seva cultura. Digueu-los que busquin informació sobre aquests dos esports.

14. Aprofiteu que la FIFA té un paper molt important en el desenvolupament de l'acció de la novel·la per ampliar la informació que es dona en el llibre sobre aquest organisme.

INTERDISCIPLINARIETAT

VISUAL I PLÀSTICA

15. En la pàgina 54 la Shakira comenta que el taller on treballava al Pakistan li recorda un còmic que llegeix ara, *13, Rue del Percebe*, de Francisco Ibáñez, el creador de l'arxipopular *Mortadel·lo i Filemó*.

Trebal·leu amb els nois i les noies la figura d'aquest gran dibuixant.

LITERATURA COMPARADA

A través de la història de la Shakira, la Gemma Pasqual mostra al lector la realitat colpidora que encara ara, al segle XXI, hi ha milions d'infants que no poden gaudir de la infància perquè han de treballar per sobreviure i que tampoc no tenen accés a l'educació, de manera que han de renunciar a un futur millor.

Així doncs, la novel·la *650 puntades* està directament relacionada amb el llibre *Jo sóc la Malala*, escrit per Malala Yousafzai en col·laboració amb la periodista Christina Lamb i publicat per Alianza Editorial.

El llibre mostra la valentia d'aquesta jove pakistanesa que va defensar el dret a l'educació de les nenes en la seva comunitat quan els talibans van ocupar el poder a la vall de Swat i van prohibir que les nenes anessin a escola. Quan tenia onze anys, la Malala escrivia la seva experiència en un blog de la BBC sota el pseudònim de Gul Makai.

Quan els talibans van marxar del Pakistan, el nou govern li va concedir el premi Nacional de la Pau. El 9 d'octubre del 2012, quan tornava d'escola, un grup de talibans li van disparar un tret al cap. Per sort, la Malala va poder curar-se i, des de llavors, viu a Birmingham, al Regne Unit.

Com a reconeixement al seu valor i a la seva lluita, ha estat guardonada amb diferents premis, el més important dels quals és el Nobel de la Pau, i s'ha convertit en la persona més jove que ha obtingut aquesta distinció, compartida amb Kailash Satyarthi, activista indi contra l'explotació dels menors.

També podeu relacionar *650 puntades* amb altres obres literàries que tracten el tema del treball infantil:

– CAMERON, ANN: *El lloc més bonic del món*. Barcelona, Alfaguara, 2003.

(Aquesta autora americana, que viu entre Nova York i Penajachel, Guatemala, ha publicat un relat els protagonistes del qual són uns nens enllustradors de sabates.)

– GARCIA I CORNELLÀ, DOLORS: *Marvin, l'enllustrador de sabates*. Alzira, Bromera, 2008.

– GARCIA I CORNELLÀ, DOLORS: *Xibalbà, el regne de la por*. Barcelona, Barcanova, 2009.

(En aquesta obra l'autora presenta una situació semblant a la de la novel·la de la Gemma Pasqual però la situa a Guatemala, on un grup d'infants d'edats compreses entre els cinc i els set anys netegen les sabates dels turistes durant tot el dia per guanyar uns quants diners. Quan facin vuit anys, els pares se'ls enduran a treballar al *milpes*, els camps de blat de moro, o als cafetars, de manera que ja no tornaran a estudiar mai més.)

– MASFERRER, MARIONA: *Origen Tambacunda*. Figueres, Brau, 2013.

(El llibre explica la història d'en Samba, un noi africà que l'autora va conèixer en una aula de català de Sant Cugat i que al Senegal, el seu país d'origen, es va veure obligat a treballar i a exercir la mendicitat quan només tenia cinc anys per tal de sobreviure.)

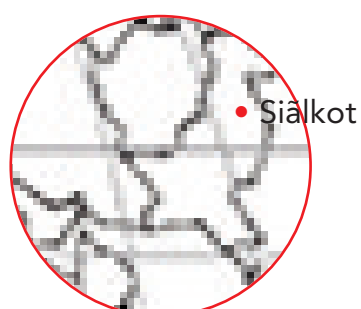
SOLUCIONARI

ABANS DE LA LECTURA

1. a) Capital: Islāmābād; extensió: 881.889 km²; població: 190.291.000 [2012]; moneda: rupia pakistanesa.
b) De la Gran Bretanya. Fins al 14 d'agost del 1947.
c)

2.

SOLUCIONARI

DURANT LA LECTURA

6 PUNTADES

1. La narradora és una noia de **catorze** anys que viu a Barcelona amb la seva família **adoptiva**. Avui celebra un aniversari ben especial: fa **tres** anys que va arribar a la ciutat. Llavors tenia **onze** anys i estava **morta de por**.
2. Els pares, l'àvia i la Laia, la seva millor amiga.
3. La Laia li regala una pilota de futbol i la protagonista diu que es necessiten 650 puntades per cosir-la, 650 expertes puntades fetes a mà, amb força habilitat, ja que les costures van per dins.
4. La nevera farcida de coses ordenades per prestatges, el llum de l'interior de la nevera, els coberts per menjar, la quantitat de sabates diferents que té la gent i el fet de necessitar un armari per desar-les, però sobretot veure les cames de les dones.

44 PUNTADES

1. Va néixer a **Nānowāli**, un petit poble del **Pakistan** situat a 50 quilòmetres de **Siālkot**, al nord-est del país. Aquesta ciutat es pot considerar la ciutat dels balons de futbol perquè **la majoria dels balons del món es fabriquen en aquesta ciutat**. No va conèixer mai els seus pares **biològics**. Vivia amb la senyora **Nawaz** i la resta d'infants que la dona tenia acollits a casa seva. No sap quin és el seu veritable nom, però la senyora Nawaz li va posar **Shakira**, que significa 'recompensadora'.
2. Els diu que cosir pilotes és la cosa més assenyada i útil que poden aprendre. És el que han de fer per convertir-se en persones de profit quan siguin grans. Les durícies als dits provocades per les puntades són les millors referències si volen trobar una bona feina.
3. No recorda quan el va aprendre, perquè creu que ho ha fet tota la vida, però el que sí sap segur és que li'n va ensenyar la senyora Nawaz. També recorda que, quan ho feia malament, la pessigava i li deia que ho feia pel seu bé.
4. La senyora Nawaz és rica. Dins la seva habitació tancada amb clau, hi ha un armari enorme ple de caps de totes formes i colors que desprèn una flaire peculiar, una barreja de tots els objectes que hi ha apilats, de bombons, de perfum, de sabó...

SOLUCIONARI

5. La Samarin és una veïna que té uns catorze anys. En Masud en té tretze i és un dels infants que viuen i treballen amb la Shakira a casa de la senyora Nawaz.

82 PUNTADES

1. a) Consisteix a menjar-se un coco i, una vegada assaborit, lligar una cinta en una branca mentre es va recitant un desig. Després s'ha de desfer una de les cintes sense que es trenqui i posar-se-la al canell. Quan algú desfà la cinta d'algú altre, el desig d'aquesta persona es compleix.
- b) Lliguen cintes vermelles als arbres de cotó fluix.
- c) La Shakira demana tenir una família, un pare, una mare i, fins i tot, una àvia. També vol anar a escola i saber llegir i escriure.
- En Masud vol jugar amb els balons en comptes de cosir-los; vol ser futbolista.

120 PUNTADES

1. Els diu que treballaran a Siālkot, en un taller de costura per perfeccionar la tècnica dels balons i ser persones de profit. Allà els pagaran uns bons diners.
2. Els nois s'engresquen de seguida, però la Shakira es posa trista perquè aquesta és l'única llar que ha conegut i la senyora Nawaz, la seva única família.
3. Resposta oberta.
4. Un *dupatta*, un xal que les dones porten al voltant de les espatlles.
5. Li diu que no tingui por, que en tindrà cura i que res ni ningú no els separarà.
6. Resposta oberta.

158 PUNTADES

1. a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.

SOLUCIONARI

194 PUNTADES

1. La senyora Nawaz i el senyor Mohammed lliuren els set infants al senyor Hassan a canvi de diners perquè visquin i treballin al seu taller clandestí als afores de Siālkot.
2. Cosíem pilotes de dotze a catorze hores diàries. Rebíem dues racions d'arròs cada dia, una amb una mica de verdura i una vegada la setmana amb una mica de carn. No teníem cap assistència mèdica; ni tampoc gairebé temps lliure. No vaig veure mai cap rupia ni vaig saber per a qui treballava.

El senyor Hassan s'encarregava que la producció mai no disminuís. Treballàvem com robots, sense aixecar la mirada, tenir un respir o parlar entre nosaltres.
3. a) L'Amin vivia amb tretze persones més a la casa familiar, però quan tenia **set** anys el van portar al taller a cosir pilotes per pagar **el deute d'un familiar**. Mai no li han dit **qui de la seva família va demanar diners prestats ni quina quantitat**, però cada vegada que comet un error **és multat i el deute creix**.

b) La Sumera és òrfena de pare i cus pilotes per ajudar la seva mare i enviar el seu germà a **l'escola**. El noi és el primer de la família que **ha après a llegir i escriure** i es farà **mes-tre**, guanyarà força diners i ella ja no haurà de **cosir més pilotes**.

232 PUNTADES

1. a) Resposta oberta.
b) Resposta oberta.
2. Els explica que una vegada va llegir a Internet que uns homes malvats van enganyar un nen que s'havia escapat d'un taller i li van donar una beguda per adormir-lo. Quan es va despertar, li havien tret un ronyó i se l'havien menjat.

270 PUNTADES

1. Pugen al terrat i en Masud els llegeix *El llibre de la selva*.

SOLUCIONARI

308 PUNTADES

1. Perquè l'Amin ha sentit el rumor que vénen els membres de la FIFA. Així doncs, tenen l'esperança que si juguen bé els fitxaran per formar part del Siālkot Blue, un equip de futbol creat a principis d'aquell any amb nois que treballen cosint pilotes.

346 PUNTADES

1. Sis puntades en forma de creu per fora.
2. Diu que la Sumera ho ha encertat, perquè en les etiquetes diu que la pilota ha estat fabricada a Siālkot.
3. Se sent molesta i es posa de mal humor perquè pensa que en Masud només pot fer l'ullet i mirar-la d'aquella manera a ella. Pensa que la seva relació és ben especial i que mai ningú no podrà separar-los.

384 PUNTADES

1. Li diu que no plori, que ell en tindrà cura i que aviat farà catorze anys i el passaran a la planta dels grans. Li ensenya les mans plenes de durícies perquè aquestes són les seves millors referències per trobar una bona feina i guanyar un sou. Li diu que marxaran d'allà, buscarà un lloc per estar-se a Siālkot i potser guanyarà prou diners perquè ella pugui anar a escola amb el seu uniforme.
2. Resposta oberta.

422 PUNTADES

1. Quan li demanen que llegeixi un paper que informa de la visita dels de la FIFA, en Masud respon que no dóna cap dada. L'Amin parla amb un altre noi del taller i descobreix que en el paper hi ha tota la informació que han demanat a en Masud; per tant, dedueix que el noi no sap llegir.
2. Perquè saber llegir li dóna prestigi i, d'aquesta manera, es guanya l'admiració de tot el grup, però sobretot de la Sumera.

SOLUCIONARI

460 PUNTADES

1. Perquè s'ha impressionat molt quan ha vist en Masud i la Sumera junts i s'ha posat a plorar, però encara s'ha impressionat molt més quan l'Amin l'ha abraçada i li ha fet un petó a la galta i ella, com a resposta, li ha dedicat un dels seus millors somriures.

498 PUNTADES

1. Perquè pateix quan veu la relació que hi ha entre en Masud i la Sumera, ja que n'està gelosa.

536 PUNTADES

1. a) Tanca tots els nois i les noies a l'habitació de les noies i en segella les finestres. Els deixa aigua, te, una mica de menjar i un munt de pilotes per cosir.
b) Els diu que són massa petits per treballar i que no és legal que els menors de catorze anys cusin pilotes. Afegeix que els acull com un favor personal i que és bo amb ells perquè no li agrada veure nens pidolant per la ciutat. També diu que els de la FIFA són malvats i que, si els descobreixen al taller, els enviaran a la presó.
2. a) Es talla el dit del cor de la mà esquerra.
b) Es talla un trosset de dit, incloent-hi l'ungla. El dit se li infla molt i pateix una hemorràgia.
c) Trenquen els vidres de les finestres i llancen les pilotes fora.

574 PUNTADES

1. L'enrenou de les pilotes va cridar l'atenció dels senyors de la FIFA, que en realitat eren **inspectors que controlaven el treball infantil**. El senyor Hassan tenia raó quan els havia dit que estava prohibit que els nens **menors de catorze anys treballassin**, encara que els semblés **increïble**, ja que tots els seus amics, veïns i coneguts treballaven **des de ben petits**.
En canvi, els havia mentit quan els havia dit que els **tancarien a la presó**.
A qui van acabar tancant a la presó va ser **el senyor Hassan**.
2. Perquè no vol tenir problemes amb la justícia.

SOLUCIONARI

3. Aconsegueix que els admetin en un projecte especial anomenat ILO-IPEC, International Programme on the Elimination of Child Labour, «Programa internacional per a l'eradicació del treball infantil», de l'Organització Internacional del Treball (OIT).

612 PUNTADES

1. Perquè s'adona que no és com ells, que no entén la seva llengua ni coneix els seus costums. Tem que la seva nova família, que ara està molt il·lusionada, ja no la vulgui quan es faci gran.
2. Perquè ara treballarà a la fàbrica com els grans, anirà a escola i jugarà a futbol amb el Siālkot Blue.
3. És una cosa preciosa i tu, una noieta molt especial. Vagis on vagis, sempre estaràs en el meu cor.
4. Ha demanat que els del Barcelona el vegin jugar amb el Siālkot Blue, el fitxin i el portin a La Masia, a Barcelona.
5. Li diu, textualment, «boig per tu, princesa Shakira!».
6. Li col·loca un anell taronja al dit del cor sense ungla i li fa un petó fugaç i molt dolç.

650 PUNTADES

1. a) Resposta oberta.
b) Tornar a veure el seu país i els seus amics.
c) Aquesta pilota no ha estat fabricada per nens. El treball infantil és un crim contra la humanitat.
d) La trucada telefònica de l'Amin.

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. a) 1996.
b) La primavera del 1997.

SOLUCIONARI

2. a) El 2009.
b) Dotze anys.
c) Més de 10.000.
3. a) En la fabricació de catifes.
b) L'Amin.
c) Resposta oberta.

AVALUACIÓ

1. F, C, F, F, C, C, F, F, F, C.
2. – La família de la Samarin és pobra. La Shakira l'enveja perquè va a escola i porta un uniforme bonic.
– Aquest és el desig de la Shakira. En Masud vol ser futbolista.
– Es posa a plorar perquè sempre ha viscut amb la senyora Nawaz, fins al punt que la considera la seva família.
– L'Amin és qui fa aquesta marca a les pilotes que cus.
– La senyora Nawaz els va deixar al taller del senyor Hassan, va desaparèixer de les seves vides i no ha tornat mai a buscar-los.
– Discuteixen perquè l'Amin descobreix que en Masud ha fingit que sabia llegir, de manera que els ha estat enganyant.

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. – Amollar (p. 20): deixar anar afluixant.
– Ventar (p. 21): tirar enlaire (la batuda) perquè el vent separi la palla, les volves, etc., del gra.
– Buina (p. 22): excrement del bestiar, especialment del boví.
– Naftalina (p. 23): naftalè. Hidrocarbur aromàtic, de fórmula $C_{10}H_8$, format per dos anells benzènics condensats.
– Antany (p. 24): en temps passat.
– Abrusador (p. 32): que abrusa. El sol, l'ambient excessivament calent, etc., donar una sensació de cremor (a algú).
– Intangible (p. 43): que no pot ésser tocat.

SOLUCIONARI

- Alcofoll (p. 44): pólvores molt fines de galena o d'antimoni que usaven les dones per a ennegrir-se les pestanyes, les celles, etc.
- Ònix (p. 46): calcedònia llistada de diferents colors, formada per capes concèntriques o planes i usada com a pedra ornamental.
- Poti-poti (p. 46): desori. Estat de desordre i confusió en què no hi ha manera d'entendre's, en què cadascú tira pel seu costat, tothom crida, esvalota, mou gatzara, etc.
- Alquena (p. 47): fulles seques en pols de l'alquena, utilitzades per tenyir els cabells, les celles i les ungles d'un color bru vermellós.
- Almesc (p. 47): mesc. Secreció olorosa de sabor amargant, produïda pels fol·licles prepuccials del mesquer, utilitzat com a antiespasmòdic i en perfumeria.
- Granadura (p. 47): grans de vidre, de gaieta, etc., perforats, amb què es fan brodats, rosaris i collarets.
- Vetust (p. 48): molt antic.
- Escutar (p. 52): investigar a fons per descobrir o saber (alguna cosa).
- Cofurna (p. 52): casa o habitació petita, pobra, fosca.
- Querosè (p. 53): líquid groguenc que s'obté en la destil·lació del petroli cru, com a fracció intermèdia entre la gasolina i el gasoil.
- Trementina (p. 55): oleoresina del pi i d'altres coníferes, massa groguenca i opaca, de propietats rubefaents i carminatives, de la qual s'extreu l'oli de trementina, utilitzada com a base d'ungüents, com a herbicida i en la producció de càmfora sintètica.
- Fadrí (p. 57): persona soltera.
- Frisança (p. 78): neguit de qui frisa, de qui està impacient vivament.
- Baladrejar (p. 103): cridar esvalotant.

- 2.**
- Estar cantat (p. 17): ésser molt evident.
 - Riure per les butxaques (p. 18): riure molt.
 - Fer cap (p. 19): dirigir-se a un lloc.
 - Ésser una bleada assolellada (p. 19): ésser una persona molt ingènua.
 - Fer volar coloms (p. 25): fer-se massa il·lusions.
 - No haver entès ni un borrall (p. 28): no comprendre absolutament res.
 - Ésser un pou de saviesa (p. 28): ésser molt savi.
 - Emprenyar-se com una mona (p. 32): enfadar-se molt.
 - Seure a la gatizoneta (p. 36): seure amb les cames arronsades de manera que les natges toquen els talons.
 - Sense dir ni ase ni bèstia (p. 51): sense dir res.

SOLUCIONARI

- Beure's l'enteniment (p. 66): tornar-se boig.
- Deixar de pasta de moniato (p. 77): deixar bocabadat.
- Quedar despagat (p. 83): quedar decebut.
- Aixecar la camisa (p. 89): enganyar.
- Fer escoltetes a l'orella (p. 107): dir-se coses a cau d'orella.

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. Resposta oberta.
2. La comparació.
3. És un narrador intern, un narrador protagonista. La Shakira, la protagonista de la novel·la, explica els fets de la història en primera persona, des del seu punt de vista i de manera autobiogràfica.
4. La Gemma Pasqual ha distribuït la narració en divuit capítols i els ha titulat segons el nombre de puntades necessàries per **cosir una pilota**. El primer capítol i l'últim situen l'acció en el present, el dia que la Shakira celebra que fa **tres** anys que viu a **Barcelona**. Un dels regals que rep en aquesta festa desperta els seus records, de manera que la resta de capítols, els altres setze, són un viatge en el temps. Així doncs, l'autora ha utilitzat el que s'anomena *retrospectiva* o **flashback**.

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

1. Resposta oberta.

PROPOSTES LÚDIQUES

1. *Salwar*: pantalons amplis lligats amb un cordó a la cintura.
Kameez: camisa blanca que arriba fins a la meitat de la cuixa.
Dupatta: espècie de xal que porten les dones al voltant de les espatlles.
Izzat: respectabilitat.
Miswak: branqueta d'un arbust que es fa servir com a raspall de dents.

SOLUCIONARI

2.

T	A	H	S	K	M	V	Y	M	B	S	P
T	N	O	G	C	R	J	N	O	I	H	A
G	H	J	A	R	I	K	A	H	S	H	R
H	D	A	T	I	V	D	R	A	B	M	E
B	U	I	S	M	R	Z	Z	M	R	O	M
O	N	O	S	S	T	G	H	M	T	B	U
C	I	L	D	T	A	Y	H	E	J	Z	S
N	R	I	A	M	I	N	U	D	S	Z	I
F	A	J	O	Y	R	V	I	H	A	X	N
X	M	A	S	U	D	J	G	W	U	I	J
L	A	I	A	M	A	T	A	H	F	R	Y
F	S	J	M	K	U	N	N	B	G	R	R

